

через представницькі органи, та унеможливлення антидемократичних дій зі сторони гаранта держави.

Список використаних джерел та літератури:

1. Закон України «Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпичмент)» від 10.09.2019 № 39-IX // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39-20?lang=ru>
2. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» від 16.10.2019 № 196-IX // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1861-17>
3. Закон України «Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» від 15.01.2010 № 25 // Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/890-17/stru>
4. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. Станом на 22 трав. 2019 р.: *(офіц. текст)*. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2019.- 72 с. – (Законодавство України).
5. Наливайченко Л.Р. Процедура імпичменту: проблемні питання. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції: науковий збірник. – Дніпро, в.3., 2016. – 236 с.
6. Селіванов А.О., Стрижак А.А. Питання теорії конституційного правосуддя в Україні: актуальні питання сучасного розвитку конституційного правосуддя / А.О. Селіванов, А.А. Стрижак. – К.: Логос, 2010. – 276 с. Вступ. парал. укр., англ. – Бібліогр.:с. 252-270.
7. Цимбалістий Т.О. Інститут імпичменту в системі конституційно-правової відповідальності. Актуальні проблеми правознавства: науковий збірник. – Тернопіль, в. 2., 2017. -148 с.

Гуда Тетяна Ігорівна,
магістрантка історичного факультету,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

На сучасному етапі розвитку правового, демократичного суспільства і держави, цифрових технологій інформація є важливим елементом суспільних відносин. Сучасні підходи в науці цивільного права визначають інформацію як один із множинних об'єктів цивільних прав. Правовий режим такого нетипового об'єкта цивільного права як інформація, її види та особливості правового регулювання є на сьогодні досить актуальним питанням, враховуючи правову природу даного об'єкта.

У зв'язку з розвитком інформаційних технологій з'являються нові засоби доступу до інформації, її збору й переробки. За цих обставин нагальним завданням вітчизняної правової системи є ефективне регулювання відносин, які виникають у зв'язку з використанням інформації як особливого немайнового блага, законодавче закріплення гарантій додержання інформаційних прав особи та забезпечення контролю за їх реалізацією. Зазначені фактори зумовлюють актуальність дослідження особливостей інформації як об'єкта цивільних прав.

Відповідно до ст. 177 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) об'єктом цивільних прав визнається інформація. Норма щодо оборотоздатності об'єктів

цивільних прав поширюється також на інформацію. Інформація (як і інші об'єкти цивільних прав) може відчужуватись або переходити від однієї особи до іншої в порядку правонаступництва чи спадкування або іншим чином (ст. 178 ЦКУ).

Саме інформація відіграє нині найсуттєвішу роль у розвитку як нашого суспільства вцілому, так і цивільного права зокрема [1, с. 58].

Інформацію як об'єкт цивільного права розглядають у таких проявах:

1. як особисте немайнове благо в комплексі благ;

2. як результат інтелектуальної діяльності (ст. 199 ЦКУ);

3. як інформаційний продукт, документ, ресурс, тобто такий об'єкт може бути предметом будь-яких правочинів, а також інформаційним товаром, враховуючи його особливості та специфіку як особливого об'єкта [6, с. 269].

Інформацією є будь-які відомості або дані (ст. 1 Закону України «Про інформацію»), які можуть бути збережені на матеріальних носіях чи відображені в електронному вигляді [3].

Класифікувати інформацію можна за видами цивільно-правових відносин:

1) як самостійний особливий об'єкт цивільних прав;

2) як об'єкт виключних прав інтелектуальної власності;

3) як об'єкт особистих немайнових прав/немайнових благ [6, с. 214].

Наступним критерієм поділу такого об'єкта цивільного права як інформація на види є її зміст (ст. 10 Закону України «Про інформацію»):

– інформація (відомості чи сукупність відомостей), що стосується фізичної особи (персональні дані);

– інформація (екологічна інформація та відомості про стан складників довкілля), що стосується стану довкілля;

– інформація (відомості або дані щодо кількісних, якісних та інших характеристик товарів (робіт, послуг), що стосується товарів (робіт, послуг);

– інформація (будь-які відомості щодо права, його системи та джерел, юридичних фактів, правовідносин, правопорядку, правопорушень та протидії ним, а також їх профілактики) правова;

– інформація (документована інформація щодо кількісної характеристики масових явищ і процесів, що відбуваються в усіх сферах життя суспільства) статистична.

Вказані вище види інформації не є вичерпними. Р.О. Стефанчук пропонує виділяти такий вид інформації як особисту. Право особи на особисту інформацію є можливістю фізичної особи отримати у доступній формі повної, достовірної та своєчасної інформації як щодо самої фізичної особи (її особисті немайнові блага/права, порядок їх здійснення й захист), а також іншу інформацію про предмети, події, явища, факти та процеси, проте лише в тому обсязі що стосується загрози для її особистої безпеки. Крім того, треба враховувати також можливість використовувати таку інформацію для задоволення власних інтересів і потреб фізичної особи [5, с. 471–473].

Рівні доступу до інформації та доступ до неї без будь-яких правових обмежень визначають наявність чи відсутність у даного явища властивостей

об'єкта цивільних прав. Наприклад, вільний доступ є однією із ознак загальнодоступної інформації, для якої характерна така ознака як спільність для всіх. Отже, така інформація не виступає як об'єкт цивільних прав.

Чинним законодавством України встановлена презумпція відкритості інформації. Так, будь-яка інформація вважається відкритою, за виключенням інформації з обмеженим доступом (конфіденційна, таємна та службова).

Існуючий баланс між публічним та приватним інтересом (інтересами) є залежним як від мети запровадження обмежень, так і від її законності. [4, с. 70]. Тому інформація з обмеженим доступом не стосується відомостей про стан довкілля, щодо якості харчових продуктів і предметів побуту, щодо надзвичайних ситуацій: аварій, катастроф, небезпечних природних явищ, щодо стану здоров'я населення, його життєвого рівня, щодо соціально-демографічних показників, стану правопорядку тощо.

Необхідно враховувати, що окремі види інформації (наприклад, комерційна) мають вартісну оцінку. При цьому відсутність чи наявність грошової оцінки не є перешкодою їй бути об'єктом цивільних прав.

Отже, особливостями інформації, які її характеризують як об'єкт цивільних прав, є:

- 1) є неспоживним благом;
- 2) характеризується поширюваністю;
- 3) є благом нематеріальним;
- 4) має різноманітні форми відокремленості (письмову, візуальну, акустичну тощо) від носія інформації;
- 5) обмеженість доступу [21, с. 237].

Доцільно зауважити, що однією з найважливіх ознак інформації є можливість надання прав на неї іншим особам на підставі цивільно-правових договорів, тобто є можливість оборотоздатності [7, с. 61]. Інформація в цивільному обороті є особливим об'єктом договірних правовідносин щодо її збирання, пошуку, зберігання, переробки та використання [6, с. 71].

Отже, інформація є об'єктом цивільних правовідносин, який виступає як немайнове благо. Інформація існує в об'єктивній формі, має вигляд відомостей щодо суб'єкта цивільних правовідносин, а також щодо його діяльності та пов'язані з цим процеси, може відображати характеристику та/або властивості певного об'єкта. Інформація за обсягом є поширеним явищем, а отже посідає особливе місце в системі цивільних прав.

Список використаних джерел та літератури:

1. Про внесення змін до Закону України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності»: Закон України від 3 березня 1998 р. № 154/98-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 34. – с. 229.
2. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3855-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>.
3. Кодинець А.О. Інформація як об'єкт цивільних прав: концепція, методологія, правова природа / А.О. Кодинець // Право України. – 2015. – № 1. – С. 107–115.
4. Кодинець А.О. Інформація як об'єкт цивільно-правової охорони / А.О. Кодинець // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2016. – Вип. 39. – Т. 1. – С. 58–61.

2. Петров Є.В. Інформація як об'єкт цивільно-правових відносин : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Є.В. Петров ; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2003. – 20 с.
3. Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг. ред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 432 с.
4. Сліпченко С.О. Особисті немайнові правовідносини щодо оборотоздатних об'єктів : [монографія] / С.О. Сліпченко. – Х. : Діса плюс, 2013. – 552 с.
5. Цивільне право України. Загальна частина : [підручник] / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. – 3 вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 976 с.

Гуша Валерія, учениця 9 класу,
Вересівська ЗОШ І – III ступенів
Шинкарук Руслана Романівна,
вчитель історії та правознавства,
Вересівська ЗОШ І – III ступенів

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Доступність правосуддя є невід'ємним атрибутом правової держави. Чітке законодавче врегулювання суспільних відносин, що пов'язані з правами особи, — це необхідна передумова дотримання відповідних прав, а в разі їх порушення — запорука санкціонованого та регламентованого державою захисту. Певною мірою це стосується і гарантій реалізації права на звернення до суду, невід'ємною складовою якого є доступ та довіра до правосуддя.

Різні аспекти цієї проблеми були предметом досліджень багатьох науковців та юристів-практиків, зокрема Ю. В. Білоусова, В. Д. Бринцева, Л. О. Воскобітової, В. В. Городовенка, Ю. М. Грошевого та ін.

Дана тема є актуальною протягом усього часу існування судової влади, незалежно від рівня економічного розвитку та політичного устрою держави. А тому реальне забезпечення доступу та довіри до правосуддя залишатиметься, найімовірніше, бажаним результатом, своєрідним «дороговказом» на шляху до подальшої демократизації системи судочинства.

Мета статті полягає у висвітленні проблеми доступу та довіри до судової системи громадян України.

Основними завданнями є: дослідити рівень доступу та довіри до судової системи в Україні, визначити основні проблеми та шляхи їх вирішення [4].

З шкільних уроків правознавства ми знаємо, що складовою частиною системи органів державної влади є судова влада. Її головне завдання — здійснення правосуддя, тобто застосування судом норм права до конкретних подій, випадків. Діяльність судової системи регулюється Конституцією України та рядом законів. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів була схвалена президентом України Петром Порошенком на п'ять років (2015–2020 роки). Законодавчо мету судової реформи (згідно зі Стратегією сталого розвитку «Україна–2020», затвердженою